

Proces

Franz Kafka

Ukázka

Patrně učinil někdo na Josefa K. křivé udání, neboť aniž se dopustil něčeho zlého, byl jednou ráno zatčen. Kuchařka paní Grubachové, jeho bytné, která mu každý den ráno kolem osmé přinesla snídani, tentokrát nepřišla. To se ještě nikdy nestalo. Čekal ještě chvilku, viděl se svého polštáře stařenu, která bydlila naproti a která ho teď pozorovala se zvědavostí u ní zcela neobvyklou, potom však, zároveň udiven i hladov, zazvonil. Ihned se ozvalo zaklepání, a vešel muž, kterého zde v bytě ještě nikdy neviděl. Byl štíhlý a přece pevně rostlý, měl na sobě přiléhavý černý oděv, který byl podobně jako cestovní obleky opatřen všelikými skládanými záhyby, kapsami, přezkami, knoflíky a pásem a zdál se proto zvlášť praktický, aniž bylo jasné, k čemu oblek vlastně slouží. “Kdo jste?” zeptal se K. a ihned se zpola vztyčil v posteli. Muž však pominul otázku, jako by jeho zjev byl něco, co se prostě musí vzít na vědomí, a řekl jen: “Vy jste zvonil?” “Ať mi Anna přinese snídani,” řekl K. a pokoušel se, nejdřív mlčky, aby pozorností a uvažováním zjistil, kdo vlastně je ten člověk. Ten se však nevydával nijak dlouho jeho pohledům, nýbrž obrátil se ke dveřím, pootevřel je a řekl komusi, kdo patrně stál hned za dveřmi: “Chce, aby mu Anna přinesla snídani.” Následovalo kratičké zasmání ve vedlejším pokoji, nebylo podle zvuku jisto, nesměje-li se několik osob. Ačkoli nebylo možné, aby se tím ten cizí člověk dověděl něco, co by nebyl věděl už předtím, řekl přece K-ovi hlasem, který zněl jako hlášení: “Je to nemožné.” “To by ale byly pěkné novinky,” řekl K., vyskočil z postele a rychle si natáhl kalhoty. “A to se tedy podívám, jací lidé to jsou ve vedlejším pokoji a jak mi paní Grubachová hodlá vysvětlit takové vyrušení.” Napadlo ho sice ihned, že nebylo třeba, aby to řekl nahlas, a že tím jaksi uznal, že tomu cizímu člověku přísluší jakési dozírací právo, avšak to teď nepokládal za důležité. Přesto si to cizinec vyložil v tomto smyslu, neboť řekl: “Nechcete raději zůstat zde?” “Ani nechci zůstat zde, ani nechci, abyste se mnou mluvil, dokud se mi nepředstavíte.” “Myslili jsme to dobře,” řekl cizí muž a otevřel teď sám od sebe dveře. Ve vedlejším pokoji, do něhož K. vstoupil pomaleji, než hodlal, vypadalo to na první pohled skoro zcela tak jako včera večer. Byl to obytný pokoj paní Grubachové, snad bylo v tom pokoji, přeplněném nábytkem, pokrývkami, porcelánem a fotografiemi, dnes o něco víc místa než jindy; nepoznalo se to hned, tím méně, že hlavní změna záležela v přítomnosti jakéhosi muže, který seděl u otevřeného okna s knihou, od níž teď vzhlédl. “Měl jste zůstat ve svém pokoji!

Což vám to František neřekl?” “Ale co vlastně chcete?” řekl K. a odvrátil se pohledem od té nové známosti k člověku pojmenovanému jménem František, jenž zůstal stát ve dveřích, a pak zase zpátky. Otevřeným oknem bylo zas vidět stařenu, jež se zvědavostí věru stařeckou přistoupila k oknu teď protějším, aby i nadále všechno viděla. “Ale teď řeknu paní Grubachové -” řekl K., pohnul sebou, jako by se odtrhával od obou mužů, kteří však stáli daleko od něho, a chtěl jít dál. “Ne,” řekl muž u okna, hodil knihu na stůl a vstal. “Nesmíte odejít, vždyť jste zatčen,” “Skoro to tak vypadá,” řekl K. “A pročpak?” zeptal se potom. “Nejsme tu proto, abychom vám to řekli. Jděte do svého pokoje a čekejte. Řízení je zahájeno a dovíte se všechno v pravý čas. Jdu nad svůj příkaz, když vám tak přátelsky domlouvám. Ale doufám, že to neslyší nikdo než František, a ten je sám k vám vlídný proti všem předpisům. Budete-li mít i nadále tolik štěstí, jako máte tím, že máte za hlídače právě nás, můžete doufat, že všechno dobře dopadne.” K. se chtěl posadit, teď však viděl, že v celém pokoji není pranic, nač by se člověk mohl posadit, jen právě židle u okna.